

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21103

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่
สิทธิ และเสรีภาพ

ครูผู้สอน

ครูอาทิตย์

ชัยเทพา

ครูสุธิมา

โรจนวิศิษฐ์

การปฏิบัติตนตามบทบาท หน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

อธิบายการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
ทางสังคมต่าง ๆ ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

วิเคราะห์การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาท หน้าที่
สิทธิ และเสรีภาพของนักเรียนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะเฉพาะ

1. เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพ
2. เห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิ และเสรีภาพของผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
4. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการสื่อสาร
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

สิทธิ

เสรีภาพ

สิทธิ

อำนาจอันชอบธรรมที่จะกระทำการใด ๆ โดยได้รับการ
รับรองจากกฎหมาย บุคคลจะใช้สิทธิของตนได้ภายใน
ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด และต้องไม่ละเมิดสิทธิของ
ผู้อื่น

เสรีภาพ

หมายถึง ความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ได้
ตามที่ตนปรารถนา โดยไม่มีอุปสรรคขัดขวาง

ยังจำได้ไหม...

สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ
มีอะไรบ้าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

สิทธิและเสรีภาพ
ในชีวิตและร่างกาย

สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว

เสรีภาพในการ
ติดต่อสื่อสาร

สิทธิได้รับการ
คุ้มครองตามกฎหมาย

สิทธิในการรับบริการ
สาธารณสุขของรัฐ

สิทธิและเสรีภาพ
ในร่างกาย

เสรีภาพในการ
เสนอข้อหา

สิทธิและเสรีภาพในการ
การประกอบอาชีพ

สิทธิในทรัพย์สิน

เสรีภาพในเคหะสถาน

เสรีภาพในการ
แสดงความคิดเห็น

สิทธิในทรัพย์สิน
และการสืบทอด

สิทธิใน
กระบวนการยุติธรรม

สิทธิในข้อมูลข่าวสาร
และการร้องเรียน

เสรีภาพในการเดินทาง
และเลือกถิ่นที่อยู่

เสรีภาพในการ
จัดตั้งพรรคการเมือง

เสรีภาพในการชุมนุม
โดยสงบและปราศจากอาวุธ

สิทธิชุมชน

สิทธิในการ
นับถือศาสนา

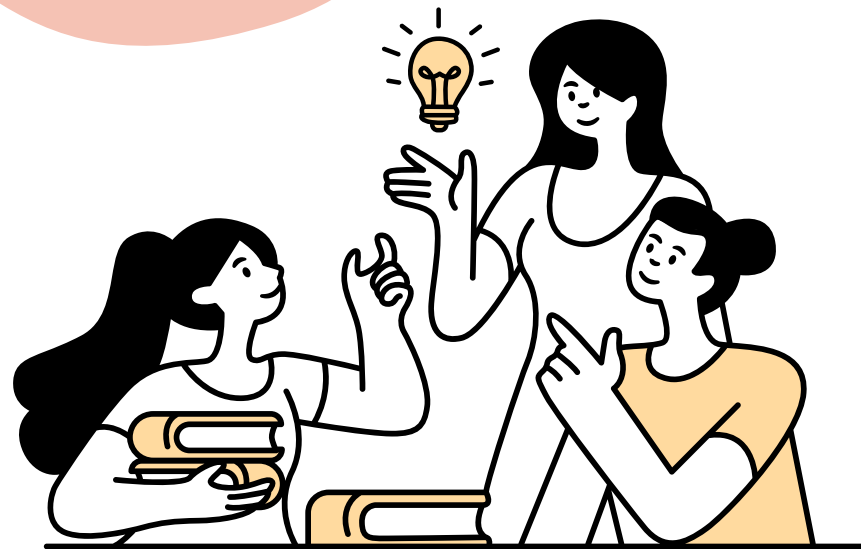

เพจ : สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เชียงใหม่

บทบาท
หน้าที่
สิทธิ
เสรีภาพ

การปฏิบัติตนตามบทบาท หน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพ

ยังจำได้ไหม...

สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญมีอะไรบ้าง

กิจกรรม

สิทธิ และ เสรีภาพ มีอะไร
อยากรู้ใช่ไหม ให้สืบค้นเอง

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 6 - 7 คน
2. ครูแจกใบความรู้และใบกิจกรรมให้ทุกกลุ่ม
3. ครูแจกบัตรคำชื่อสถานที่ให้ทุกกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนร่วมกันระดมความคิด และปฏิบัติดังนี้
  - 3.1 กำหนดสถานภาพทางสังคมให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม
  - 3.2 แต่งเรื่องราว เพื่อแสดงบทบาทสมมติ ตามสถานภาพที่นักเรียนแต่ละคนได้รับ เช่น โรงเรียน, ตลาด, บ้าน, โรงพยาบาล ฯลฯ
4. ครูให้นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ใบกิจกรรม เรื่อง การปฏิบัติตนตามบทบาท หน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพ
วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนระดมความคิด เพื่อกำหนดสถานภาพทางสังคม และแต่งเรื่องราว เพื่อแสดงบทบาทสมมติ
ตามสถานภาพที่นักเรียนแต่ละคนได้รับ

สถานที่.....

สถานภาพ

..... : .....

..... : .....

..... : .....

..... : .....

..... : .....

เรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรม

สถานภาพทางสังคม

สถานภาพทางสังคม หมายถึง ตำแหน่งของบุคคลในสังคม ซึ่งได้มาจากการเป็นสมาชิกของสังคม สถานภาพจะทำให้บุคคลมีสิทธิและหน้าที่ตามบทบาทของตำแหน่งนั้น ๆ บุคคลคนหนึ่งอาจจะมีหลายสถานภาพก็ได้ เช่น นายทองแดง มีสถานภาพเป็นพ่อ เป็นนักการภารโรง และเป็นผู้ปกครองนักเรียน จึงมีสิทธิและหน้าที่ครอบคลุมทั้ง ๓ สถานภาพ

สถานภาพโดยกำเนิด

เป็นสถานภาพทางสังคมของบุคคลที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เช่น เพศ อายุ สีผิว เชื้อชาติ สัญชาติ และสถานภาพที่เกิดจากการเป็นสมาชิกในครอบครัว เช่น เป็นบิดา มารดา เป็นบุตรคนโตและเป็นปู่ ย่า ตายาย

สถานภาพทางสังคม จำแนกได้เป็น ๒ ประเภท

สถานภาพโดย ความสามารถของบุคคล

เป็นสถานภาพที่บุคคลได้มาโดยการใช้ความรู้ความสามารถ เช่น

- สถานภาพที่ได้จากการศึกษา เช่น เป็นครู อาจารย์ ผู้อำนวยการ โรงเรียน นักเรียน นักศึกษา คณบดี และอธิการบดี ฯลฯ
- สถานภาพที่ได้จากการประกอบอาชีพ เช่น เป็นพนักงาน ผู้จัดการ พ่อค้า ตำรวจ ทหาร ผู้พิพากษา ฯลฯ

ผลที่บุคคลได้รับจากการ

ครอบครองสถานภาพทางสังคม

- ทำให้เกิดสิทธิและหน้าที่
- ทำให้ได้รับเกียรติตามสถานภาพทางสังคมของตน
- ทำให้เกิดการจัดช่วงชั้นทางสังคม โดยพิจารณาจากสถานภาพทางสังคมที่บุคคลผู้นั้นดำรงอยู่

ที่มา : <https://sites.google.com/site/thaisociety24/sthanphaph-thang-sangkham>

ใบความรู้

ช่วง

เรื่องก็มีอยู่ว่า.....

จากการแสดงบทบาทสมมติของกลุ่มเมื่อสักครู่นี้....

นักเรียนคิดว่าเป็นการแสดงออกที่ **“เหมาะสม”** กับสถานการณ์
ที่ได้รับหรือไม่

ก. เหมาะสม เพราะ.....

ข. ไม่เหมาะสม เพราะ....

“รู้จักสถานภาพของตัวเองไปทำไม ไม่เห็นจำเป็นเลย”

จากข้อความนี้ นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่

ก. เห็นด้วย เพราะ.....

ข. ไม่เห็นด้วย เพราะ....

“สถานภาพ” คือ ตำแหน่งทางสังคม ที่เป็นตัวกำหนด
บทบาทหน้าที่ของแต่ละคน (1 คนอาจมีหลาย
สถานภาพและหลายบทบาทหน้าที่) หากทุกคนรู้และ
เข้าใจ รวมถึงปฏิบัติตาม **“สถานภาพ”** ของตนเองได้
อย่างเหมาะสม สังคมก็จะเกิดความเรียบร้อย สามารถ
อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ความสำคัญของกฎและกติกาในสังคม

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

